

Crna Gora
Ministarstvo ekologije,
prostornog planiranja i urbanizma

**Laboratorija Budućnosti:
Miraži (budućnosti) Crne Gore
/ Mirages of the Future (MNE)**

OBAVJEŠTENJE O REZULTATIMA

Opšteg arhitektonskog konkursa za Nove ideje, koncepte i vizije za autorsko učešće u predstavljanju Crne Gore na XVIII Bijenalu arhitekture u Veneciji 2023. godine u paviljonu Crne Gore u palati Malipjero

Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Crne Gore, Direktorat glavnog državnog arhitekta i razvoja arhitekture, raspisalo u periodu od 20. januara - 20. februara 2023. godine Opšti arhitektonski konkurs za Nove ideje, koncepte i vizije za autorsko učešće u predstavljanju Crne Gore na XVIII Bijenalu arhitekture u Veneciji 2023. godine u paviljonu Crne Gore u palati Malipjero

O Konkursu:

Konkursnim zadatkom je definisana namjera predstavljanja Crne Gore na XVIII Bijenalu arhitekture, i to stvaranje interaktivne atmosfere i doživljaja koji arhitekturu i koncepte vraćaju u kontekst vrijednosti Nasleđa, i koja bi kao takva u bliskoj budućnosti mogla da otvori najvrijednije teme u (pre)oblikovanju pejzaža Budućnosti na području Crne Gore, a kao posebno, da otvori i uspostavi kreativni i slobodni stvaralački dijalog najdarovitijih i najodgovornijih – u stvaranju Novih harmonizovanih paradigmi.

Izložba treba da podstakne kvalitativne promjene u prirodnom, urbanom i zaštićenom okruženju – pejzažima Crne Gore afirmišući je, a koji će dati novu vrijednost kulture i života Budućnosti koja slijedi.

Od učesnika je bilo očekivano ukazivanje na kapitalne i hitne teme kontakta prirode, naslijeđa - i Nove arhitekture i pejzaža – u generisanju nove kulture i pospješenu razvoja svih regiona Crne Gore velikim/malim intervencijama u prirodnom/urbanom pejzažu, posebno većih/manjih poteza u stvaranju nove mreže dislociranih pozicija - pažljivim tretmanom i predlozima kroz vizije, koncepte, projektovanje, rekonstrukcije, revitalizacije - Novim artefaktima, pametno i etički ukomponovanim - lejerima Novog ponašanja u afirmisanju vrijednosti i akcentovanju decentralizovanih i neaktiviranih prirodnih i ljudskih resursa prirode, istorije, kulture - kroz principe aktivne i kreativne anticipacije Novog.

Autorski projekti/rješenja - naslovi radova, crteži i skice, kolaži, panorame, modeli, makete, fotografije, animacije, video radovi, tekstovi – trebalo je da budu jasni i razumljivi.

Crna Gora
Ministarstvo ekologije,
prostornog planiranja i urbanizma

U predviđenom roku shodno raspisu konkursa, pristiglo je 10 radova, redom, pod sljedećim šiframa:

1. Asia6895
2. ITIS2029
3. TSBV2023
4. qqmm2244
5. RZBJ2094
6. AASK8864
7. OPKL0932
8. M45AN01
9. SLF2023
10. tdk7123

Pristigle radove je vrijednovao žiri u sastavu:

Slavica Stamatović-Vučković, stručna članica

Biljana Gligorić, stručna članica

Iva Marčetić, stručna članica

Zoran Lazović, *kustos crnogorske postavke na XVIII Bijenalu arhitekture u Veneciji*

Vladan Stevović, *komesar crnogorske postavke na XVIII Bijenalu arhitekture u Veneciji*, (predsjednik žirija)

Nakon pregleda pristiglih radova od strane stručnog žirija, konstatovano je da je rad pod šifrom **Asia6895 prihvaćen u cjelosti**, da se radovi pod šiframa **ITIS2029, qqmm2244, AASK8864 i M45AN01 prihvataju kao potencijalni uz određene korekcije u skladu sa zaključcima Žirija**, a da preostali radovi nisu ispunili konkursom propisane uslove, te da isti nemaju zadovoljavajući koncept, viziju i ideju u odnosu na koje bi bili kandidati za izlaganje u paviljonu Crne Gore na *XVIII Bijenalu arhitekture u Veneciji*.

U nastavku je dat osvrt Žirija na sve pristigle radove:

- 1. Rad pod šifrom Asia6895** je u potpunosti odgovorio na zadatu temu, koja je obrađena na kvalitetan način kako u pogledu sadržaja i ideje, tako i pogledu koršćenog vizuelnog jezika. Ovaj rad žiri smatra cjelovitim i kao takav je prihvaćen da bude dio crnogorske postavke na XVIII Bijenalu arhitekture u Veneciji 2023. godine.
- 2. Rad pod šifrom ITIS2029** istražuje aktuelnu temu koja jeste u određenoj mjeri odgovor na zadatu temu ovogodišnjeg učešća Crne Gore na *XVIII Bijenalu arhitekture u Veneciji*. Rad je koncipiran kao kritički osvrt na temu kojom se bavi, međutim nedostaje aktivan odgovor i izlaz iz definisanog problema, a što je bio cilj konkursa Miraži budućnosti. U tom kontekstu, ovim radom je na

zadovoljavajući način postavljen koncept, te žiri ostavlja **mogućnost da autor kroz dalju komunikaciju sa Komesarom i Kustosom uskladi određene elemente rada** sa ciljevima i idejom crnogorske izložbe, a u cilju prezentovanja istog u crnogorskom paviljonu u Veneciji.

3. **Rad pod šifrom TSBV2023** grafičkim kvalitetom i prostornim opredjeljenjima nije odgovorio na zadatu temu. Žiri konstatuje da isti predstavlja u određenoj mjeri kritiku konzumerističkog društva, ali bez cilja, ideja i vizije, te stoga nisu zadovoljeni uslovi opisani u Raspisu konkursa a koji bi ovaj rad kandidovali za izlaganje u crnogorskom paviljonu na *XVIII Bijenalu arhitekture u Veneciji*
4. **Rad pod šifrom qqmm2244** - Prikazan je proces kojim je data analiza u okvirima prostornog i socijalnog konteksta urbanog prostora, te žiri konstatuje da je koncept autorskog rada postavljen na zadovoljavajući način. Međutim, nedostaje kontinuitet u definisanju problema i prostornog odgovora na isti. Tretirane teme nisu na dovoljan način osvijetljene, a prostorni kontekst ideje nije na adekvatan način razrađen. Žiri konstatuje da je rad je neophodno prilagoditi propisanom načinu prezentacija rada u paviljonu, propozicijama datim raspisom konkursa i doraditi rad u cilju razumijevanja obrađene teme.
Žiri ostavlja **mogućnost da autor kroz dalju komunikaciju sa Komesarom i Kustosom uskladi određene elemente rada** sa ciljevima i idejom crnogorske izložbe i da rad prilagodi propisanom načinu prezentacije, sve u cilju prezentovanja istog u crnogorskom paviljonu u Veneciji.
5. **Rad pod šifrom RZBJ2094** prema stručnom stavu žirija nije odgovorio na zadatu temu konkursa, jer tretira rješenje postavke paviljona, dok je izostalo bavljenje konceptom na način kako je to predviđeno u Raspisu konkursa.
6. **Rad pod šifrom AASK8864** - Dat je kvalitetan odgovor na temu sa velikim potencijalom dalje razrade, međutim, posebnu pažnju bi trebalo posvetiti različitim modalitetima prostornih rješenja, a da ista da budu u domenu mimikrije. Konkursnim radom je dat grub prikaz intervencije koji treba uobličiti tako da ne ugrožava okruženje, uz minimalne arhitektonske elemente. Potrebno je sagledati aspekt održivost sistema i same intervencije.
Žiri ostavlja **mogućnost da autor kroz dalju komunikaciju sa Komesarom i Kustosom uskladi određene elemente rada** sa ciljevima i idejom crnogorske izložbe i da rad prilagodi propisanom načinu prezentacije, sve u cilju prezentovanja istog u crnogorskom paviljonu u Veneciji.
7. **Rad pod šifrom OPKL0932** - Radom nije na zadovoljavajućem nivou osvijetljen problem koji se tretira, te je samim tim dat i neadekvatan odgovor na zadatu temu. Žiri konstatuje da nisu ispunjeni uslovi za izlaganje ovog rada u okviru crnogorskog paviljona u Veneciji, naročito uzimajući u obzir da isti prostorni odgovor za različite kontekste i sadržaje, nije u skladu sa savremenim principima arhitektonskog procesa u pogledu aktualizacije problema i davanja rješenja na iste.

8. **Rad pod šifrom M45AN01** – koncept je postavljen kao imaginacija intervencije u netaknutoj prirodi, pa se ista može doživjeti i kao agresivna intervencija u prirodnom okruženju, ali i kao ideja koja je izvan konteksta u pogledu impakta na prostor. Prostorni elementi rješenja nisu u potpunoj korelaciji sa objašnjenjem koncepta, pa Žiri smatra da ovaj rad nije zadovoljio uslove konkursa.
9. **Rad pod šifrom SLF2023** - ovakav odgovor na temu ne podstiče kvalitativne promjene u prirodnom, urbanom i zaštićenom okruženju – pejzažima Crne Gore, već predložena intervencija ugrožava specifične vrijednosti tretirane ambijentalne cjeline, graditeljskog naslijeđa i konteksta. U zadatim prostornim okvirima je trebalo pažljivo intervenisati sa minimalnim elementima arhitekture.
10. **Rad pod šifrom tdk7123** – žiri upućuje da je osnovni motiv dobar ali nije data suština i promjenljivost namjene i ideje, odnosno ideja nije transponovana na način da da novu vrijednost. Prikazani koncept bi bio primjenljiv za bilo koji motiv u pogledu promjenljivog prostornog konteksta, pa se konstatuje da ovim radom nije data nova vrijednost kulture i života Budućnosti koja slijedi.

Pozivaju se svi učesnici konkursa da na e-mail adresu info@mirages.me dostave kontakt podatke u cilju dalje komunikacije pripreme izvještaja o autorima, kao i učešća na XVIII Bijenalu arhitekture u Veneciji 2023. godine u paviljonu Crne Gore.

Žiri:

Vladan Stevović, *komesar crnogorske postavke na XVIII Bijenalu arhitekture u Veneciji*,
(predsjednik žirija)

Zoran Lazović, *kustos crnogorske postavke na XVIII Bijenalu arhitekture u Veneciji*

Slavica Stamatović-Vučković, *stručna članica*

Biljana Gligorić, *stručna članica*

Iva Marčetić, *stručna članica*